SREDNJEVEŠKA MESTA

PREBERI

V več slovenskih mestih je dobro vidna srednjeveška zasnova. Na fotografiji je Škofja Loka.

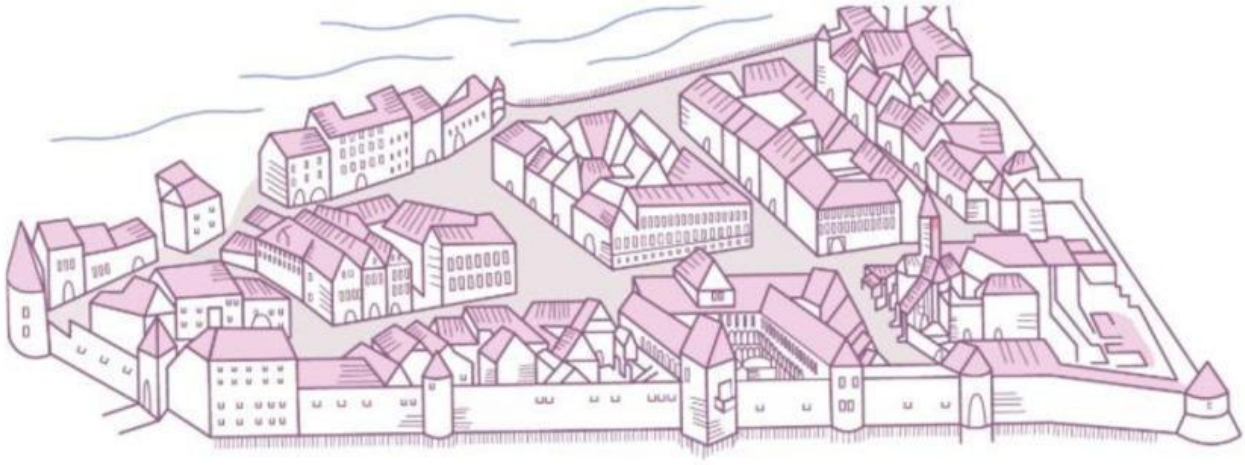
Še vedno smo v srednjem veku. Iz gradov se bomo preselili v srednjeveška mesta in spoznali življenje v njih.

Mnoga naša mesta so bila zgrajena ali dograjena v srednjem veku. Najstarejša mesta so Ptuj, Kamnik, Škofja Loka, Kranj, Radovljica, Piran.

Srednjeveška mesta so najpogosteje nastajala ob prometnih poteh, ob pomembnih gradovih vplivnih plemičev, ob obalah, rekah, trgovskih poteh. Nekatera so nastala na ruševinah ali ostankih rimskih mest.

Lastnik zelje je trgovcem in obrtnikom dovolil, da so si na teh krajih zgradili hiše.

Da so se meščani počutili varnejše pred napadalci, so mesta obdali z obzidjem in stražnimi stolpi. V mesto so vodila mestna vrata, ki so bila zastražena. Hiše so bile tesno skupaj in večinoma lesene, zato je večkrat prišlo do hudih požarov. Ulice so bile ozke in umazane. Le najpomembnejše so bile tlakovane. Na glavnem trgu je stala cerkev in mestna hiša. Vsako mesto je imelo svoj grb, mesto pa je vodil in zastopal mestni sodnik. Imeli so zapisana pravila – mestni statut.

Novi trg

Ljubljano je obdajalo obzidje.
V mesto pa je vodilo **pet mestnih vrat** ter **ena vodna**, ki se jim je reklo grablje.

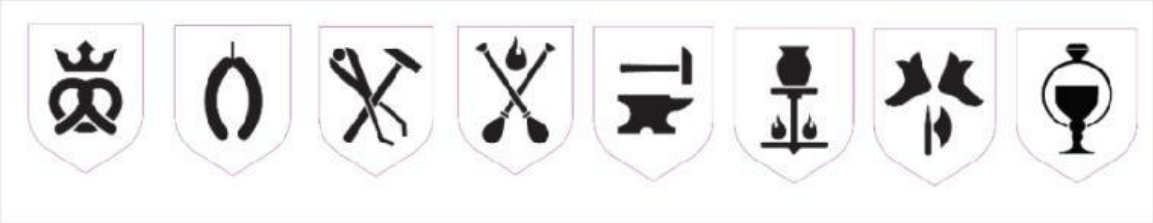
LIVEWORKSHEETS

Mesta so bila zanemarjena, ni bilo kanalizacije, odplake so zlivali kar na ulice, zato so se pojavili različni problemi. Npr. smrad, veliko podgan, onesnaženi vodnjaki, trebušne bolezni in kuga, ki je povzročila veliko smrti.

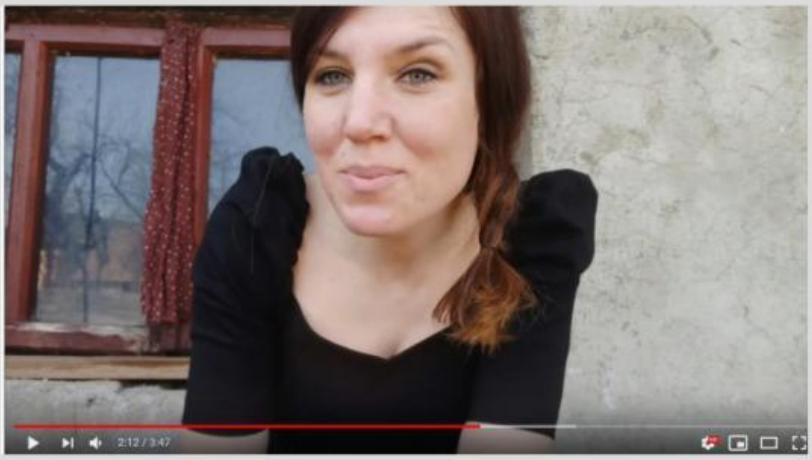
Prebivalci mesta so bili obrtniki, trgovci in vojaki ter ljudje, ki so delali za njih (mestna dekle in hlapci). Meščani so bili za razliko od podeželskih prebivalcev svobodni, saj niso služili plemičem.

Mesta so enkrat letno prirejala TRŽNI DAN, ko so svoje izdelke prišli prodajat okoliški kmetje in trgovci. To se je dogajalo na trgih pred mestno hišo. Ta dan je bilo prepovedano nošenje orožja.

- Prepoznaš znake obrtniških delavnic v mestu?

- Poglej video učiteljice Nine. (Od druge minute dalje).

LIVEWORKSHEETS

ZAPIS V ZVEZEK

Prepiši naslov in vprašanja. Odgovarjal boš naslednjič.

SREDNJEVEŠKA MESTA

1. Kje so nastala srednjeveška mesta?
2. Kdo je živel v srednjeveških mestih?
3. Kako je mesto poskrbelo za obrambo?
4. Kakšne so bile hiše meščanov?
5. Zakaj so v mestih pogosto izbruhnile nalezljive bolezni?
6. Zakaj so bili v mestih pogosto požari?
7. Kaj je tržni dan?

SREDNJEVEŠKA PEKARNA – neobvezna, dodatna naloga

V srednjeveških mestih so delali različni obrtniki. Tudi peki so bili med njimi. Ponujam ti recept srednjeveških pišotov.

Hildegardini »Piškoti veselja«

Proti živčni napetosti in za veselega duha sv. Hildegarda svetuje kozarec kuhanega vina ter piškote iz pire in začimb.

Sestavine:

- 250 g pirine moke
- 90 g masla
- 70 g rjavega sladkorja
- 35 g medu
- 2 rumenjaka oz. 1 celo jajce
- 1 čajna žlička muškatnega oreščka
- 1 čajna žlička cimeta
- pol čajne žličke nageljnovih žbic (klinčkov)

Priprava:
V skledi zmešamo moko in zmlete začimbe. Pečico segrejemo na 180°C.

Maslo stalimo ter mu dodamo sladkor in med. Nato dodamo rumenjake in z mešalnikom dobro premešamo. Maso zlijemo v skledo z moko in mešamo, dokler ne dobimo gladkega testa, ki bo odstopilo od sklede. Če je testo premokro, dodamo še malo moke.

Testo pustimo pol ure počivati. Nato ga na pomokani površini razvaljamo in z modelčki oblikujemo piškote, debele približno 3 mm. Zložimo jih na pekač, obložen s papirjem za peko. Pečemo cca. 13 minut na 180°C.

LIVEWORKSHEETS